CHRISTINA
TSAKONA
03.11.2026 22:40

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γνώμη επί του Β΄ Συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού 2026

Οκτώβριος 2026

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11 Αθήνα 106 72, Ελλάδα

Τηλ.: +30 211 1039600

www.hfisc.gr, e-mail: hfisc@hfisc.gr

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αθήνα, 26 Οκτωβρίου 2026

Γνώμη επί του Β΄ Συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού 2026

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ), ως ανεξάρτητος δημοσιονομικός φορέας, σύμφωνα με το άρθρο 2, παρ. 4 περ. ε, του Ν. 4270/2014, όπως ισχύει, αξιολογεί τις μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, στις οποίες βασίζεται ο Β΄ Συμπληρωματικός Προϋπολογισμός για το έτος 2026 (ΣΠ 2026), ιδίως μέσω συγκρίσεων με εκείνες του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού για το οικείο έτος, και διαπιστώνει την τήρηση ή μη του κανόνα του άρθρου 36, περί καθαρών δαπανών, και της περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 34, περί πλεονασματικής δημοσιονομικής θέσης του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης.[1]

Η παρούσα αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη τα εξής:

α) Το Σχέδιο και την Αιτιολογική Έκθεση του ΣΠ 2026, όπως αυτά διαβιβάστηκαν στο ΕΔΣ από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (ΥΠΕΘΟ) στις 19 Οκτωβρίου 2026.

β) Το μακροοικονομικό και δημοσιονομικό σενάριο, όπως διαβιβάστηκαν στο ΕΔΣ από το ΥΠΕΘΟ, στις 21 Σεπτεμβρίου και την 1 Οκτωβρίου 2026, αντίστοιχα, τον τεχνικό διάλογο μεταξύ εμπειρογνωμόνων του ΥΠΕΘΟ και του ΕΔΣ, καθώς και τις γνώμες του ΕΔΣ επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027 (ΠΚΠ 2027) και του Draft Budgetary Plan 2027 (DBP 2027).[2, 3]

γ) Τις προβλέψεις του ΠΚΠ 2027, της Ετήσιας Έκθεσης Προόδου 2026 (ΕΕΠ 2026), του Κρατικού Προϋπολογισμού 2026 (ΚΠ 2026), του Πολυετούς Δημοσιονομικού Προγραμματισμού 2026-2029 (ΠΔΠ 2026-2029), καθώς και του Μεσοπρόθεσμου Δημοσιονομικού-Διαρθρωτικού Σχεδίου 2025-2028 (ΜΔΣ 2025-2028).[4,5,6,7,8]

[1] Άρθρο 2, παρ. 4 περ. ε: Εάν κατατεθεί συμπληρωματικός προϋπολογισμός, διαπιστώνει την τήρηση ή μη του κανόνα του άρθρου 36, περί καθαρών δαπανών και της περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 34 και αξιολογεί, εφόσον υπάρχουν, τις νέες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις, στις οποίες αυτός βασίζεται, ιδίως μέσω συγκρίσεων με εκείνες του ετήσιου κρατικού προϋπολογισμού για το οικείο έτος.
Άρθρο 36: Η ποσοστιαία μεταβολή των καθαρών δαπανών της Γενικής Κυβέρνησης δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που έχουν καθοριστεί στην εκάστοτε ισχύουσα σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, περί έγκρισης του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού διαρθρωτικού σχεδίου από το Συμβούλιο.
Άρθρο 34 παρ. 1: Για τη διατήρηση και την ενίσχυση της δημοσιονομικής σταθερότητας και με την επιφύλαξη του άρθρου 36Α, εισάγονται γενικές αρχές που διέπουν τον δημοσιονομικό σχεδιασμό σε ετήσιο και πολυετή ορίζοντα, σε συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς στόχους και άλλους δημοσιονομικούς κανόνες που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο. Οι αρχές αυτές αφορούν:…δ. στη δημοσιονομική θέση του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, η οποία πρέπει να είναι πλεονασματική.
Άρθρο 36Α: Απόκλιση από τον κανόνα του άρθρου 36, περί καθαρών δαπανών, και από την περ. δ της παρ. 1 του άρθρου 34, περί της δημοσιονομικής θέσης του πρωτογενούς ισοζυγίου της Γενικής Κυβέρνησης, επιτρέπεται, υπό τον όρο ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η μεσοπρόθεσμη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, ως εξής:…β) Σύμφωνα με το άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, περί εθνικών ρητρών διαφυγής, και υπό τους ειδικότερους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται σε αυτό, μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, οι οποίες εκφεύγουν του ελέγχου της Κυβέρνησης και έχουν σημαντική δημοσιονομική επίπτωση.
[2] ΕΔΣ, Γνώμη επί του Προσχεδίου του Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, Οκτώβριος 2026.
[3] HFISC, Opinion on the Draft Budgetary Plan 2027, October 2027 (στα αγγλικά).
[4] ΥΠΕΘΟ, Προσχέδιο Κρατικού Προϋπολογισμού 2027, Οκτώβριος 2026.
[5] ΥΠΕΘΟ, Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026, Απρίλιος 2026 (στα αγγλικά).
[6] ΥΠΕΘΟ, Εισηγητική Έκθεση Κρατικού Προϋπολογισμού 2026, Νοέμβριος 2025.
[7] ΥΠΕΘΟ, Πολυετής Δημοσιονομικός Προγραμματισμός 2026-2029, Νοέμβριος 2025.
[8] ΥΠΕΘΟ, Μεσοπρόθεσμο Δημοσιονομικό-Διαρθρωτικό Σχέδιο 2025-2028, Οκτώβριος 2024.

δ) Τα πιο πρόσφατα μακροοικονομικά και δημοσιονομικά στοιχεία της ελληνικής οικονομίας από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τα οποία καλύπτουν έως το Α΄ εξάμηνο του τρέχοντος έτους.[9]

ε) Τις Εαρινές Προβλέψεις 2026 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και προβλέψεις άλλων διεθνών και εθνικών φορέων για την εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών και δημοσιονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας.[10]

Το υπό εξέταση Σχέδιο Β΄ Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού (ΣΠ) βασίζεται στις επικαιροποιημένες μακροοικονομικές και δημοσιονομικές προβλέψεις που παρουσιάζονται στο ΠΚΠ 2027. Οι μακροοικονομικές προβλέψεις έχουν υιοθετηθεί από το ΕΔΣ, καθώς εμπίπτουν σε εύρος αποδεκτών τιμών, ενώ, κατόπιν αξιολόγησης των δημοσιονομικών προβλέψεων, το ΕΔΣ διαπίστωσε τη συμμόρφωση με τους ειδικούς αριθμητικούς δημοσιονομικούς κανόνες, στο πλαίσιο της σχετικής Γνώμης του επί του ΠΚΠ 2027.

Σε ό,τι αφορά τις μακροοικονομικές εξελίξεις, τα διαθέσιμα στοιχεία καταδεικνύουν ότι η ελληνική οικονομία διατηρεί σταθερή αναπτυξιακή δυναμική, με το πραγματικό ΑΕΠ να αυξάνεται κατά 2,1% το 2025 και τον ρυθμό ανάπτυξης να εκτιμάται σε 2% για το 2026. Η επίδοση αυτή αποκτά ιδιαίτερη σημασία υπό το πρίσμα του δυσμενούς διεθνούς περιβάλλοντος, το οποίο εξακολουθεί να χαρακτηρίζεται από παρατεταμένη γεωπολιτική αβεβαιότητα και υποτονική οικονομική δραστηριότητα σε μεγάλο μέρος της Ευρώπης. Ενδεικτικά, σύμφωνα με τις Εαρινές Προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μάιος 2026), ο ρυθμός ανάπτυξης της ευρωζώνης προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 0,9% το 2026, έναντι 1,4% το 2025.

Στο πλαίσιο του προτεινόμενου ΣΠ προβλέπεται πρόσθετη χρηματοδότηση ύψους 300 εκατ. ευρώ για το εθνικό σκέλος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, μέσω της αύξησης των πιστώσεων του Ειδικού Φορέα 1024-213-0000000 «Γενική Γραμματεία Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων και Εθνικού Προγράμματος Ανάπτυξης (ΠΔΕ και ΕΠΑ)». Σύμφωνα με την Αιτιολογική Έκθεση που συνοδεύει το Σχέδιο, η εν λόγω αύξηση αποσκοπεί «στην απρόσκοπτη και ταχύτερη υλοποίηση έργων υποδομής καθώς και στην απαιτούμενη ενεργειακή αυτονομία προς άμβλυνση των επιπτώσεων της προϊούσας ενεργειακής κρίσης».

Η δυνατότητα χρηματοδότησης της πρόσθετης αυτής δαπάνης εξετάζεται σε σχέση με τη δημοσιονομική πορεία της χώρας και την τήρηση των δημοσιονομικών κανόνων. Το ΕΔΣ αναγνωρίζει την ύπαρξη δημοσιονομικού χώρου, όπως αυτός προκύπτει από τις υψηλές δημοσιονομικές επιδόσεις των ετών 2025 και 2026. Συγκεκριμένα, η ετήσια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών διαμορφώθηκε σε 2,9% το 2025, χαμηλότερα από το όριο 3,7% που προβλεπόταν για την Ελλάδα στο ΜΔΣ 2025–2028 και είχε εγκριθεί από το Συμβούλιο.[11] Σε σωρευτικούς όρους, η αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών το 2025 διαμορφώθηκε σε 2,8%, σημαντικά χαμηλότερα από το συνιστώμενο όριο του 6,5%. Στον λογαριασμό ελέγχου, το σωρευτικό υπόλοιπο διαμορφώθηκε σε -1,4% του ΑΕΠ, και μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που σχετίζεται με την αύξηση των αμυντικών δαπανών, σε -

[9] ΕΛΣΤΑΤ, Τριμηνιαίοι Εθνικοί Λογαριασμοί 2ο Τρίμηνο 2026, Δελτίο Τύπου 07/09/2026, Ετήσιοι Εθνικοί Λογαριασμοί (2η εκτίμηση), Δελτίο Τύπου 16/10/2026, Τριμηνιαίοι μη χρηματοοικονομικοί λογαριασμοί Γενικής Κυβέρνησης 2ο Τρίμηνο 2026, Δελτίο Τύπου 21/10/2026 και Δημοσιονομικά Στοιχεία 2022-2025 (2η κοινοποίηση), Δελτίο Τύπου 21/10/2026.
[10] Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Εαρινές Προβλέψεις 2026, Μάιος 2026.
[11] Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2025), «Σύσταση του Συμβουλίου της 21ης Ιανουαρίου 2025 για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Ελλάδας», C/2025/661, 10.2.2025.

1,6% του ΑΕΠ, αντανακλώντας τη βελτίωση της δημοσιονομικής θέσης της χώρας και παραμένοντας συμβατό με το νέο δημοσιονομικό πλαίσιο.[12]

Για το 2026, σύμφωνα με το επικαιροποιημένο δημοσιονομικό σενάριο στο οποίο βασίζεται ο ΣΠ 2026, όπως αυτό διαβιβάστηκε στο ΕΔΣ και παρουσιάστηκε στο ΠΚΠ 2027, η ετήσια αύξηση των καθαρών πρωτογενών δαπανών εκτιμάται σε 8%, έναντι συνιστώμενου ορίου 3,6%. Σε σωρευτικούς όρους, για την περίοδο 2024–2026, η αύξηση προβλέπεται να διαμορφωθεί σε 10,8%, έναντι συνιστώμενου ορίου 10,3%. Ως αποτέλεσμα, το σωρευτικό υπόλοιπο του λογαριασμού ελέγχου εκτιμάται σε 0,3% του ΑΕΠ. Ωστόσο, μετά την ενσωμάτωση της ευελιξίας που προκύπτει από την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες, η οποία διευρύνθηκε ώστε να καλύπτει και μέτρα ενεργειακής ασφάλειας, το αντίστοιχο υπόλοιπο του ενισχυμένου λογαριασμού ελέγχου περιορίζεται σχεδόν στο μηδέν.[13]

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του ΥΠΕΘΟ (Οκτώβριος 2026), η πτωτική πορεία του λόγου χρέους προς ΑΕΠ εκτιμάται ότι θα διατηρηθεί και το 2026, με το δημόσιο χρέος να διαμορφώνεται στο 136,7% του ΑΕΠ, σημειώνοντας περαιτέρω αποκλιμάκωση κατά 9,3 ποσοστιαίες μονάδες. Η προβλεπόμενη πτωτική τροχιά διατηρείται σταθερά κάτω από τα κρίσιμα ανώτατα όρια για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του χρέους, όπως αυτά καθορίζονται στις μεσοπρόθεσμες προβλέψεις (ΜΔΣ 2025-2028). Ειδικότερα, το 2026 ο λόγος χρέους προς ΑΕΠ αναμένεται να διαμορφωθεί 6,2 ποσοστιαίες μονάδες χαμηλότερα από το αντίστοιχο όριο, επιβεβαιώνοντας την καλύτερη από την αναμενομένη πορεία του χρέους.

Επιπλέον, για το 2026, οι εκτιμήσεις του ΥΠΕΘΟ καταδεικνύουν βελτιωμένες δημοσιονομικές προοπτικές μεταξύ Νοεμβρίου 2025, οπότε ψηφίστηκε ο Κρατικός Προϋπολογισμός 2026, και Οκτωβρίου 2026, οπότε δημοσιεύθηκε το ΠΚΠ 2027. Ειδικότερα, το πρωτογενές πλεόνασμα εκτιμάται πλέον σε 3,6% του ΑΕΠ, έναντι αρχικής πρόβλεψης 2,8% του ΑΕΠ, ενώ το ισοζύγιο της Γενικής Κυβέρνησης εκτιμάται ότι θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα 0,6% του ΑΕΠ, έναντι αρχικής πρόβλεψης για έλλειμμα 0,2% του ΑΕΠ. Η εκτίμηση για το πρωτογενές πλεόνασμα είχε ήδη αναθεωρηθεί σε 3,2% του ΑΕΠ στην Ετήσια Έκθεση Προόδου 2026 (Απρίλιος 2026). Τα βελτιωμένα αυτά αποτελέσματα τελούν υπό την προϋπόθεση ότι δεν θα απαιτηθεί η λήψη πρόσθετων μέτρων σε περίπτωση περαιτέρω έντασης της ενεργειακής κρίσης.

Τέλος, η ικανοποιητική εκτέλεση του Κρατικού Προϋπολογισμού κατά την περίοδο Ιανουαρίου–Αυγούστου 2026, με τα καθαρά έσοδα να υπερβαίνουν τις προβλέψεις της Εισηγητικής Έκθεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού 2026 κατά 2.331 εκατ. ευρώ ή 4,76% και τις δαπάνες να διαμορφώνονται

[12] Απόκλιση από τον κανόνα καθαρών δαπανών επιτρέπεται σύμφωνα με το Άρθρο 26 του Κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263: «σε εξαιρετικές περιστάσεις εκτός του ελέγχου του κράτους μέλους με σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά του, υπό την προϋπόθεση ότι δεν θέτει σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα». Το ΕΔΣ έχει αναγνωρίσει ότι η σημαντική δημοσιονομική επιβάρυνση που προκύπτει από τις υφιστάμενες ή/και προγραμματισμένες αμυντικές δαπάνες πληροί τα κριτήρια μιας τέτοιας έκτακτης περίστασης με την αξιολόγηση του σχετικού αιτήματος ενεργοποίησης της εθνικής ρήτρας διαφυγής του ΥΠΕΘΟ (Assessment of the compliance of the budgetary outturns data reported in the Annual Progress Report 2025 and of activation of the national escape clause, ΕΔΣ, Απρίλιος 2025). Το Συμβούλιο της ΕΕ με τη Σύστασή του της 8ης Ιουλίου 2025 επιτρέπει στην Ελλάδα να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής, ΕΕ C, C/2025/3965, 20.8.2025).

[13] Σύμφωνα με την Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής – Καθοδήγηση προς τα κράτη μέλη σχετικά με την επέκταση, στην ενεργειακή ασφάλεια, του πεδίου εφαρμογής της εθνικής ρήτρας διαφυγής, (ΕΕ C, C/2026/4514, 18.8.2026), το συνολικό υφιστάμενο ανώτατο όριο του 1,5% του ΑΕΠ της εθνικής ρήτρας διαφυγής παραμένει και το δημοσιονομικό κόστος των μέτρων ενεργειακής ασφάλειας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,3% του ΑΕΠ ετησίως, ενώ το σωρευτικό κόστος αυτών των μέτρων έως το τέλος του 2028 δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 0,6% του ΑΕΠ. Μετά το αίτημα της Ελλάδας τον Αύγουστο 2026 για την επέκταση της εθνικής ρήτρας διαφυγής και σε μέτρα ενέργειας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Σεπτέμβριο αξιολόγησε πως μπορεί να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών (COM (2026) 495, 17.9.2026) και το Συμβούλιο επέτρεψε την απόκλιση αυτή Συμβούλιο ΕΕ (2026), «Σύσταση του Συμβουλίου της 9ης Οκτωβρίου 2026 που επιτρέπει στην Ελλάδα να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής)», C/2026/5419, 16.10.2026.

κατά 1.195 εκατ. ευρώ ή 2,36% χαμηλότερα από τις αντίστοιχες εκτιμήσεις, δημιουργεί θετικές ενδείξεις ως προς την ύπαρξη επαρκούς δημοσιονομικού χώρου για την κάλυψη της προτεινόμενης αύξησης των πιστώσεων του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων (εθνικό σκέλος). Ωστόσο, η διασφάλιση της δυνατότητας αυτής προϋποθέτει τη συνέχιση της ομαλής εκτέλεσης του προϋπολογισμού κατά το υπόλοιπο του έτους (βλ. Πίνακα 1).

Πίνακας 1: Εκτέλεση ΚΠ Ιανουαρίου - Αυγούστου 2026

	Πραγ/σεις Ιαν. – Αυγ. 2026	**Εκτιμήσεις ΚΠ 2026 Ιαν.- Αυγ. 2026**	**Διαφορά Πραγ/σεις - Εκτιμήσεις**	**% Μεταβολή Πραγ/σεις - Εκτιμήσεις**
Καθαρά έσοδα*	51.351	49.020	2.331	4,76%
Δαπάνες	51.825	50.630	-1.195	-2,36%

Πηγή: Μηνιαίο Δελτίο Εκτέλεσης ΚΠ Αυγούστου 2026, τροποποιημένη ταμειακή βάση (εκατ. ευρώ)
* Μετά τις επιστροφές φόρων

Λαμβάνοντας υπόψη τη θετική δημοσιονομική και μακροοικονομική εικόνα της χώρας και το περιορισμένο δημοσιονομικό αποτύπωμα του παρόντος Συμπληρωματικού Προϋπολογισμού, εκτιμάται ότι δεν τίθεται σε κίνδυνο η συμμόρφωση με το δημοσιονομικό πλαίσιο. Λεπτομερής ανάλυση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας με επιμέρους στοιχεία τεκμηρίωσης προγραμματίζεται να ενταχθεί στην προσεχή Φθινοπωρινή Έκθεση του ΕΔΣ.

Κατόπιν των ανωτέρω, το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο διατυπώνει θετική γνώμη επί του προτεινόμενου Σχεδίου του Β΄ Συμπληρωματικού Κρατικού Προϋπολογισμού για το έτος 2026.

Η πρόεδρος του ΔΣ

Αναστασία Μιαούλη

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ